

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 4Stk/14/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3021200373
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Potásch
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2023:3021200373.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky, v senáte zloženom z predsedu senátu prof. JUDr. PhDr. Petra Potáscha, PhD. a členov senátu JUDr. Moniky Valašikovej, PhD. a JUDr. Michala Dzurdzíka, PhD., v právnej veci žalobcu: Okresná prokuratúra Nové Mesto nad Váhom, so sídlom Hviezdoslavova 36, 915 01 Nové Mesto nad Váhom, proti žalovanému: Okresný úrad Nové Mesto nad Váhom, odbor všeobecnej vnútornej správy, so sídlom Hviezdoslavova 36, 915 01 Nové Mesto nad Váhom, za účasti ďalšieho účastníka (sťažovateľa): F. C., nar. XX.XX.XXXX, Z. XXX, XXX XX . Z., právne zastúpeného: JUDr. Šimon Cibulka, advokát, so sídlom Hodžova 53, 911 01 Trenčín, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č.: OU-NM-OVVS-2019/003124 zo dňa 22. februára 2019, v konaní o kasačnej sťažnosti ďalšieho účastníka konania proti právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č.k. 14Sa/75/2021-152 zo dňa 28.03.2022, takto

rozhodol:

I. Kasačná sťažnosť sa z a m i e t a.

II. Účastníkom konania sa nárok na náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

I.

Priebeh administratívneho konania a správneho súdneho konania

1. Žalovaný rozhodnutím č.: OU-NM-OVVS-2019/003124, PK 46/2019 zo dňa 22. februára 2019 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“) v rozkaznom konaní uznal F. C., nar. XX.XX.XXXX, Z. XXX, t.j. ďalšieho účastníka konania (a sťažovateľa v tomto konaní) (ďalej len „kasačný sťažovateľ“ alebo „sťažovateľ“) vinným zo spáchania priestupku proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 ods. 1 písm. d) zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v platnom znení (ďalej len „zákon o priestupkoch“ alebo „zákon č. 372/1990 Zb.“), ktorého sa dopustil úmyselným narušením občianskeho spolunažívania iným hrubým spôsobom na tom skutkovom základe, že (výňatok z výroku rozhodnutia orgánu verejnej správy) „od presne nezisteného dňa v mesiaci december 2018 do dňa 28.01.2019 v Novom Meste nad Váhom zasielal G. H. SMS správy, v ktorých uvádzal na adresu menovanej vulgárne nadávky, napr. kurva, chudera, jebnutá, hovno prejebané, piča a pod.“, za čo mu bola podľa § 11 ods. 1 písm. b) v spojení s § 49 ods. 2 zákona č. 372/1990 Zb. uložená pokuta 20 eur.

2. Následne v administratívnom konaní, ktoré je podrobne popísané v bodoch 13.-25. napadnutého rozsudku, po zrušení rozhodnutia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. SVS-OVS2-2020/017848-002 zo dňa 14. augusta 2020 (ktorým bolo rozhodnutie Okresného úradu, odbor opravných prostriedkov zo dňa 05.05.2020, č.: OU-TN-OOP1-2020/014897-004 zmenené tak, že podľa § 24 ods. 7 zákona č. 153/2001 Z.z. o prokuratúre v platnom znení podanému protestu prokurátora Okresnej prokuratúry Nové Mesto nad Váhom č. Pd 134/19/3304-6 zo dňa 21.10.2019 sa vyhovuje

a napadnuté rozhodnutie sa zrušuje) rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 13S/58/2020 zo dňa 07.04.2021, Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky vydalo dňa 13.08.2021 rozhodnutie č.s. SVS-OVS2-2021/003435-022, ktorým bolo odvolanie Okresnej prokuratúry Nové Mesto nad Váhom zo dňa 07.05.2020 zamietnuté a rozhodnutie Okresného úradu, odboru opravných prostriedkov vo veci podaného protestu prokurátora bolo potvrdené. Následne podal žalobca správnu žalobu, ktorou žiadal o súdny prieskum napadnutého rozhodnutia žalovaného.

3. Krajský súd v Trenčíne (ďalej aj ako „správny súd“ alebo „krajský súd“) rozsudkom č. k. 14Sa/75/2021-152 zo dňa 28.03.2022 (ďalej aj ako „napadnutý rozsudok“) podľa ustanovení § 191 ods. 1 písm. e) a f) zákona č. 162/2015 Z.z. Správneho súdneho poriadku (ďalej aj ako „SSP“) zrušil rozhodnutie Okresného úradu Nové Mesto nad Váhom, odbor všeobecnej vnútornej správy č. OU-NM-OVVS-2019/003124 zo dňa 22. februára 2019 a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Účastníkom konania právo na náhradu trov konania nepriznal.

4. Rozhodnutie vo veci samej krajský súd odôvodnil tým, že žalovaný nepostupoval vo veci svedomite, riadne sa nezaoberal ani tými dôkazmi, ktoré sa nachádzali v administratívnom spise, pričom vec bez riadneho objasnenia vyriešil v rozkaznom konaní ako priestupok. Osobitne poukázal krajský súd na to, že sťažovateľ v rámci konania pred orgánmi verejnej moci uviedol, že svojej bývalej družke posielal vulgárne SMS od 12.12.2016 do 01.12.2018. Žalovaný pritom podľa názoru krajského súdu žiadnym spôsobom nezdôvodnil, prečo vyhodnotil konanie kasačného sťažovateľa ako priestupok. Krajský súd ďalej poukázal na nedostatky v skutkovej vete vo výroku napadnutého rozhodnutia, keď uviedol, že podľa vlastného vyjadrenia kasačného sťažovateľa, tento mal začať posielat' svojej bývalej družke vulgárne SMS správy od konkrétneho dňa (12.12.2016) do 01.12.2018, avšak žalovaný vo výroku napadnutého rozhodnutia uviedol, že k uvedenému správaniu došlo „od nezisteného dňa v decembri 2018“. Krajskému súdu potom nebolo zrejmé, ako žalovaný uvažoval a na základe akých dôkazov takto ustálil skutkový stav.

5. Podľa názoru krajského súdu je potrebné vec riadne došetrit' a opätovne posúdiť, či konanie žalobcu napĺňa znaky priestupku, resp. či nejde o trestný čin. V závislosti od vyriešenia tejto otázky bude potrebné ustáliť ďalší procesný postup, a to buď postúpením veci orgánom činným v trestnom konaní alebo vec opätovne prejednať ako priestupok, avšak po doplnení dokazovania. Správny súd poukázal i na to, že v rámci tohto nového konania bude potrebné prihliadať aj na odsúdenie kasačného sťažovateľa v trestnom konaní.

6. Krajský súd sa v rámci rozhodovania o podanej žalobe prokurátora nestotožnil s tvrdením kasačného sťažovateľa, že zrušenie rozhodnutia v priestupkovom konaní porušuje princíp právnej istoty a je pritom bezpredmetné, že žalobu vo veci samej podal prokurátor prihliadajúc na verejný záujem, resp. zákonnosť konania a rozhodovania orgánov verejnej správy. Doplnil, že skutočnosť, že žalovanému bola vec postúpená zo strany konajúceho obvodného oddelenia Policajného zboru pre účely vybavenia, neznamena, že žalovaný bol vec povinný vybaviť ako priestupok. Zároveň uviedol, že ak kasačný sťažovateľ namietal, že v minulosti sa už súd vyjadril k meritu veci (v rámci konania sp. zn. 13S/58/2020), v bode 17 rozsudku vydaného v uvedenom konaní sa uvádza, že dôvodom pre zrušenie rozhodnutia bola jeho nepreskúmateľnosť. Ak sú v rozhodnutí uvedené iné úvahy, tieto majú povahu obiter dictum, a nie sú pre účastníkov konania záväzné.

II.

Kasačná sťažnosť, vyjadrenie

7. Proti napadnutému rozsudku podal ďalší účastník konania v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť, z dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. g) SSP, v ktorej navrhol, aby kasačný súd napadnutý rozsudok zrušil vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

8. Sťažovateľ v čl. II kasačnej sťažnosti označenej ako „Argumentácia k správnej žalobe“ uviedol, že považuje napadnutý rozsudok za nesprávny a nezákonný, nakoľko už raz bol vykonaný správny súdny prieskum v konaní, ktorý sa bezprostredne týkal protestu prokurátora. Uviedol, že žalobca sa svoju chybu snaží „zhojiť“ odstránením zákonnej prekážky spočívajúcej v zásade ne bis in idem a

predmetnou žalobou fakticky spochybňuje závery senátu krajského súdu vo veci sp. zn. 13S/58/2020. Následne prijaté rozhodnutie Ministerstva vnútra Slovenskej republiky považuje sťažovateľ za správne. Ďalej argumentoval tým, že je otázne, či sa žalobca môže vôbec domáhať správnou žalobou zrušenia rozhodnutia, proti ktorému podal protest, ktorému nebolo vyhovené, ak do správnej žaloby uvádza iné dôvody než tie, aké uviedol do pôvodného protestu prokurátora. Sťažovateľ vyjadril názor, že skutok zadefinovaný v napadnutom rozhodnutí samostatne v žiadnom prípade nevykazuje znaky trestného činu a namietal, že žalobca v administratívnom konaní neuviedol, pod aký trestný čin mal byť subsumovaný predmetný skutok, urobil tak až v podanej žalobe. Sťažovateľ má za to, že v prípade úspešnosti žaloby by jeho právna istota bola výrazne narušená. V danom prípade podľa neho správna žaloba neslúži ochrane zákonnosti, slúži len k tomu, aby si žalobca uľahčil dôkaznú situáciu v trestnom konaní, podanú správnu žalobu dokonca sťažovateľ vníma ako zneužitie práva zo strany žalobcu.

9. V čl. IV kasačnej sťažnosti [poznámka kasačného súdu: kasačná sťažnosť čl. III neobsahuje označenej ako „Nesprávne právne posúdenie veci správnym súdom“ sťažovateľ uviedol, že sa nestotožňuje so závermi správneho súdu uvedenými v bode 43 napadnutého rozsudku (v ktorom krajský súd reagoval na sťažovateľovou námietkou ohľadom porušenia princípu právnej istoty - pozn. kasačný súd). Má za to, že žalobca zneužil svoje právo na podanie žaloby a v súlade s § 5 ods. 12 SSP nemala byť správnej žalobe poskytnutá právna ochrana. Žalobca podľa sťažovateľa podal správnu žalobu z dôvodu zlepšenia dôkaznej situácie v trestnom konaní, teda nesledoval ochranu zákonnosti - tomu má nasvedčovať aj čas podania protestu prokurátora (8 mesiacov po právoplatnosti napadnutého rozhodnutia, až po tom, čo mu bola zo strany dotknutých subjektov vytknutá prekážka „ne bis in idem“) a dôvody, ktoré uviedol v proteste prokurátora (odlišné od správnej žaloby). Navyše právne závery správneho súdu vo vzťahu k trestnému konaniu podľa sťažovateľa nereflektujú neprávoplatné odsúdenie sťažovateľa v trestnom konaní za obdobie od decembra 2016 do 2019 s výnimkou decembra 2018 do 28.01.2019, „pričom obdobie predchádzajúce decembru 2019 už je postihnuté v trestnom konaní (zatiaľ neprávoplatne).“

10. Žalobca sa ku kasačnej sťažnosti vyjadril tak, že ju navrhuje zamietnuť, nakoľko má za to, že nie je dôvodná.

III.

Konanie na kasačnom súde

11. Prejednávaná vec bola dňa 23.06.2022 predložená Najvyššiemu správne súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „kasačný súd“) a bola náhodným výberom technickými prostriedkami schválenými Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky pridelená na rozhodnutie senátu 4S - sp. zn. 4Stk/14/2022.

12. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky ako súd kasačný preskúmal rozsudok správneho súdu v medziach sťažnostných bodov (§ 438 ods. 2, § 445 ods. 1 písm. c), ods. 2 SSP), pričom po zistení, že kasačná sťažnosť bola podaná oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 442 ods. 1, § 443 ods. 2 písm. a) SSP) a že ide o rozhodnutie, proti ktorému je kasačná sťažnosť prípustná (§ 439 ods. 1 a ods. 2 SSP), jednomyseľne dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná.

IV.

Právne predpisy, právne názory kasačného súdu

13. Podľa 45 SSP, prokurátor je oprávnený podať správnu žalobu podľa § 6 ods. 2 písm. a) až d) proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo opatreniu orgánu verejnej správy, proti ktorému podal protest, ktorému nebolo vyhovené.

14. Podľa § 61 písm. b) SSP, žaloba je procesný úkon, ktorým prokurátor uplatňuje svoje oprávnenie chrániť zákonnosť, ak jeho opatreniam podľa osobitného predpisu nebolo vyhovené, alebo generálny prokurátor uplatňuje svoje oprávnenie podľa osobitného predpisu.

15. Podľa § 177 ods. 2 SSP, ochrany iných ako subjektívnych práv sa môže domáhať len prokurátor alebo subjekt výslovne na to oprávnený zákonom.

16. Podľa § 2 ods. 1 zákona o priestupkoch, priestupkom je zavinené konanie, ktoré porušuje alebo ohrozuje záujem spoločnosti a je za priestupok výslovne označené v tomto alebo v inom zákone, ak nejde o iný správny delikt postihnuteľný podľa osobitných právnych predpisov, alebo o trestný čin.

17. Podľa § 87 ods. 1 zákona o priestupkoch, ak je nepochybné, že obvinený z priestupku sa priestupku dopustil a ak vec nebola vybavená v blokovom konaní, môže správny orgán bez ďalšieho konania vydať rozkaz o uložení sankcie za priestupok (§ 13 ods. 2).

18. Podľa § 191 ods. e) SSP, správny súd rozsudkom zruší napadnuté rozhodnutie orgánu verejnej správy alebo opatrenie orgánu verejnej správy, ak - e) zistenie skutkového stavu orgánom verejnej správy bolo nedostačujúce na riadne posúdenie veci

19. Podľa § 191 ods. f) SSP, správny súd rozsudkom zruší napadnuté rozhodnutie orgánu verejnej správy alebo opatrenie orgánu verejnej správy, ak - f) skutkový stav, ktorý vzal orgán verejnej správy za základ napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia, je v rozpore s administratívnymi spismi alebo v nich nemá oporu.

20. Ďalší účastník konania kasačnú sťažnosť formálne odôvodnil ustanovením § 440 ods. 1 písm. g) SSP, t.j. nesprávnym právnym posúdením veci krajským súdom. Čl. II kasačnej sťažnosti sťažovateľ označil ako „Argumentácia k správnej žalobe“ a vo svojej podstate v tejto časti kasačnej sťažnosti replikuje svoju argumentáciu, ktorú už skôr prezentoval v rámci konania pred krajským súdom. Následne v čl. IV kasačnej sťažnosti označenej ako „Nesprávne právne posúdenie veci správnym súdom“ prezentuje názor, že krajský súd pochybil, keď neprihliadal na to, že žalobca zneužil svoje právo na podanie žaloby a má za to, že podľa § 5 ods. 12 zákona č. 162/2015 Z. z., krajský súd nemal žalobcovi poskytnúť právnu ochranu a žalobu mal odmietnuť. V tejto súvislosti poukázal na údajnú motiváciu žalobcu na podanie žaloby (a to zlepšenie dôkaznej situácie v trestnom konaní), ako aj na časový úsek, kedy žalobu podal (8 mesiacov po právoplatnosti rozhodnutia žalovaného). Uviedol tiež, že zneužitie práva žalobcu na podanie žaloby je možné identifikovať aj v tom, že dôvody, na ktorých je žaloba koncipovaná, sú iné ako dôvody, na ktoré bol vydaný protest prokurátora. Podľa názoru kasačného sťažovateľa je rozsudok krajského súdu nezákonný aj z dôvodu, že krajský súd neprihliadal na skutočnosť, že už bol trestným rozhodnutím neprávoplatne odsúdený.

21. Hneď úvodom tejto časti odôvodnenia je potrebné uviesť, že kasačná argumentácia sťažovateľa je v princípe obsiahnutá v čl. IV kasačnej sťažnosti a iba v marginálnom rozsahu je kasačné dôvody možné abstrahovať z čl. II kasačnej sťažnosti.

22. Tak z čl. II, ako aj z čl. IV kasačnej sťažnosti pritom vyplýva, že sťažovateľ napádal najmä to, že ak by bol vo veci postihnutý v priestupkovom konaní a zároveň aj v trestnom konaní, došlo by k porušeniu zásady ne bis in idem. Krajskému súdu vytýkal, že na uvedené neprihliadal.

23. Najvyšší správny súd sa s týmto názorom kasačného sťažovateľa nestotožňuje. Naopak, podľa názoru kasačného súdu, krajský súd v bode 42 odôvodnenia jednoznačne ustálil, že v novom konaní bude potrebné posúdiť, či konanie sťažovateľa je priestupkom alebo trestným činom a bude potrebné prihliadať na jeho odsúdenie. Krajský súd v napadnutom rozsudku nevyslovil záväzný právny názor, že by sťažovateľ bol vinný z priestupku, príp. z akého priestupku by bol vinný a zároveň nevymedzil skutkové okolnosti veci, ale všetky súvisiace právne a skutkové otázky zaviazal riešiť žalovaného v novom konaní. Navyiac, krajský súd vo vzťahu k žalovanému jednoznačne formuloval pokyn, aby sa v rámci nového konania prihliadalo na trestné odsúdenie sťažovateľa.

24. Správny súd v napadnutom rozsudku jasne vymedzil, že právnym základom pre zrušenie rozhodnutia žalovaného je to, že tento musí mať aj v rozkaznom konaní „pred vydaním rozkazu istotu, že konanie, o ktorom sa rozhoduje, má zákonné znaky priestupku a že ho spáchala osoba, ktorá je z tohto konania obvinená“ (bod 38 a bod 39 odôvodnenia napadnutého rozsudku). Správny súd navyiac akcentoval, že táto požiadavka je relevantná aj v prípadoch tzv. skráteného konania (akým je aj rozkazné konanie, v ktorom bolo vydané žalobou napadnuté rozhodnutie). Týmto právnym názorom krajského súdu nemôže kasačný súd vytknúť žiadnu vecnú nesprávnosť.

25. V ďalších častiach odôvodnenia krajský súd na konkrétnych okolnostiach poukázal na to, od čoho odvíja záver uvedený v bode 42 odôvodnenia napadnutého rozsudku v tom zmysle, že žalovaný sa s predmetnou priestupkovou vecou svedomite nezaoberal, resp. že sa dostatočne nezaoberal ani dôkazmi, ktoré sú založené v administratívnom spise, čo následne viedlo k tomu, že v skrátenom konaní o priestupku rozhodol predčasne, t.j. tak, že ju nemal dostatočne objasnenú aj s následkami dopadajúcimi na skutkovú vetu napadnutého rozhodnutia. Ak napr. krajský súd skutkovej vete napadnutého rozhodnutia vytykal to, že je v nej uvedené, že sťažovateľ sa mal iného hrubého správania vo vzťahu k poškodenej dopustiť od nezisteného dňa v decembri 2018, potom sa tento záver v skutkovej vete javí ako nedôvodný, keďže z vykonaného dokazovania je možné ustáliť časový úsek, počas ktorého sa sťažovateľ mal protiprávneho konania dopúšťať (k tomu pozri napr. body 40 a 41 odôvodnenia rozsudku krajského súdu).

26. Kasačný súd preto vo vzťahu k sťažovateľovi formuluje parciálny záver, podľa ktorého rozsudok krajského súdu vo svojej podstate neuviedol, že by konanie sťažovateľa napĺňalo znaky priestupku alebo znaky trestného činu. Táto skutočnosť následne vylučuje dôvodnosť všetkých tých kasačných bodov, ktorými sťažovateľ napádal to, že by rozhodnutím krajského súdu mala byť porušená zásada ne bis in idem (či už priamo rozsudkom krajského súdu alebo novým rozhodnutím žalovaného vo veci - k tomu pozri aj bod 27 tohto odôvodnenia).

27. Je nepochybné, že žalovaný - ak by konanie sťažovateľa po doplnení dokazovania, resp. riadnom ustálení skutkového stavu vyhodnotil ako priestupok a vo veci by bolo opätovne rozhodované v priestupkovom konaní - práve on, t.j. žalovaný by bol povinný v tomto novom konaní prihliadať na zásadu ne bis in idem. Žalovaný preto bude musieť v novom konaní dostatočne reflektovať na uvedenú zásadu. O to významnejším je potom požiadavka krajského súdu, aby skutkové okolnosti veci boli dostatočne objasnené a aby sa tieto následne aj riadne premietli do nového konania a rozhodovania vo veci. Krajský súd totiž napr. v bode 35 rozsudku ustálil, že "z výrokovej časti uznesenia o vznesení obvinenia nie je možné zistiť, či bolo začaté trestné stíhanie aj pre skutky, ktoré boli predmetom správneho trestania v priestupkovom konaní." Paradoxne, požiadavka krajského súdu adresovaná žalovanému v zrušujúcom rozsudku (t.j. riadne ustálenie skutkového stavu a následné rozhodnutie vo veci aj s prihliadnutím na zásadu ne bis in idem) predstavuje nástroj právnej ochrany samotného sťažovateľa.

28. Pre úplnosť kasačný súd dopĺňa, že sám krajský súd nemohol túto právnu otázku, t.j. údajné porušenie zásady ne bis in idem vyhodnotiť nesprávne už len z toho dôvodu, že sám sťažovateľ uviedol, že vo veci ešte nebol právoplatne odsúdený. Tejto skutočnosti si bol nepochybné vedomý aj krajský súd, ktorý v bode 35 napádaného rozsudku skonštatoval, že „...zo zápisnice o vyhlásení rozsudku Okresným súdom Nové Mesto nad Váhom v konaní vedenom pod spisovou značkou 1T/4/2020 bolo zistené, že žalobca bol (zatiaľ neprávoplatne) odsúdený pre prečin nebezpečného prenasledovania, marenia výkonu rozhodnutia...“. Z tohto pohľadu sa potom na sťažovateľa hľadí ako na nevinného, čo bez ďalšieho znamená, že v čase rozhodovania krajského súdu prekážka ne bis in idem ani nemohla existovať. Prípadné porušenie tejto zásady kedykoľvek v budúcnosti by mohlo byť predmetom iného - samostatného súdneho konania (k tomu pozri aj body 26 a 27 tohto odôvodnenia vyššie).

29. Podľa názoru kasačného súdu, ako kasačná námietka neobstojí ani to tvrdenie sťažovateľa, podľa ktorého mala byť rozsudkom krajského súdu narušená jeho právna istota (odkazom na skoršie súvisiace rozhodnutie súdu v tejto veci č.k. 13S/58/2020-63 zo dňa 07.04.2021). Je nesporné, že v uvedenom rozsudku sa nachádza názor súdu, podľa ktorého „si súd nevie predstaviť na základe akých skutkových okolností [by] bolo možné dodatočné konanie žalobcu prekvalifikovať z priestupku na trestný čin“, ktorý názor však nie je prima facie v rozpore s právnymi názormi uvedenými v napadnutom rozsudku. Ani v napadnutom rozsudku totiž krajský súd nevyslovil právne záväzný názor, že konanie sťažovateľa je trestným činom a že žalovaný má po vrátení veci túto postúpiť orgánom činným v trestnom konaní. Z pohľadu sťažovateľom tvrdeného porušenia princípu právnej istoty je potom bez relevancie, či právny názor vyjadrený v rozsudku č.k. 13S/58/2020-63 zo dňa 07.04.2021 je alebo nie je pre žalovaného v novom konaní záväzný (i keď aj podľa názoru kasačného súdu ide o názor vyjadrený ako obiter dictum, ktorý potom pre účastníkov konania záväzný nie je), keď z pohľadu sťažovateľa je dôležité to, že napadnutý rozsudok hmotno-právne deliktuálne konanie sťažovateľa nekvalifikoval ako priestupok a ani ako trestný čin. Právna istota sťažovateľa (hoci aj prihliadajúc na znenie odôvodnenia rozsudku č. k. 13S/58/2020-63 zo dňa 07.04.2021) potom napadnutým rozsudkom nemohla byť porušená.

30. Práve v nadväznosti na skutočnosti uvedené vyššie (najmä v bode 27 tohto odôvodnenia) je potom pre účely tohto kasačného konania bez relevancie aj rozsiahla argumentácia sťažovateľa, ktorá sa viaže ku skutku, resp. k jeho právnej kvalifikácii (a ktorá tvorí podstatnú časť čl. II kasačnej sťažnosti) a k úkonom realizovaným v rámci trestného konania, ktoré sa viedlo, príp. vedie proti sťažovateľovi. Krajský súd svoju prieskumnú činnosť v rozsahu podanej žaloby ukončil zistením dôvodov podľa § 191 ods. 1 písm. e) a f) SSP, t.j. so skutkom súvisiace hmotno-právne a procesno-právne otázky boli v konaní pred krajským súdom bezpredmetné a rovnako je tomu aj v rámci tohto konania pred kasačným súdom. Ak totiž krajský súd identifikuje v konaní, resp. rozhodnutí žalovaného vady dopadajúce na skutkové zistenie stavu veci a na nadväzujúce nedostatočné, nesprávne, predčasné alebo inak nevhodne ustálené závery žalovaného, meritórny prieskum rozhodnutia žalovaného je vo svojej podstate bezpredmetný.

31. Kasačný súd nemohol prisvedčiť ani tej námietke sťažovateľa, že žaloba žalobcu mala byť odmietnutá ako šikanózna (§ 5 ods. 12 SSP). V súdnej veci najvyšší správny súd neidentifikoval skutkové alebo právne okolnosti, ktoré by tento záver odôvodňovali. Žalobu podal orgán verejnej moci vykonávajúci dozor nad výkonom verejnej správy, urobil tak v zákonnej lehote, v zákonom rozsahu a zákonom predpokladaným spôsobom. Ani prípadná zmena argumentácie tohto orgánu v rámci konania o proteste a následne v rámci správnej žaloby (ak by takáto zmena v argumentácii naozaj nastala) nemôže byť vyhodnotená ako prvok šikanóznosti, ktorý by odôvodňoval odmietnutie žaloby krajským súdom podľa § 5 ods. 12 SSP.

32. Naviac, aj rozhodovacia prax kasačného súdu (k tomu pozri napr. uznesenie Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Svk 14/2021 - zo dňa 23. februára 2022 - uverejnené v Zbierke stanovísk a rozhodnutí Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky - č. judikátu 14/2022) jednoznačne uplatňuje reštriktívny výklad k aplikácii § 5 ods. 12 SSP - „Výnimku zo všeobecnej aplikácie článku 46 Ústavy predstavuje aj výnimočné neposkytnutie ochrany právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby zo strany súdu, za predpokladu, že nimi podaný návrh sleduje zjavné zneužitie práva (§ 5 ods. 12 Správneho súdneho poriadku). Jedná sa o všeobecné východisko (princíp), bližšie vyjadrené ustanovením § 28 Správneho súdneho poriadku, v zmysle ktorého neposkytnutie ochrany právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby zo strany súdu bude spočívať v odmietnutí správnej žaloby z dôvodu, že táto má buď zjavne šikanózný charakter, alebo sa ňou sleduje zneužitie práva, alebo jeho bezúspešné uplatňovanie. Odmietnutie správnej žaloby postupom podľa § 28 Správneho súdneho poriadku predstavuje kvázi sankčný nástroj „trestajúci“ zneužívanie práva zo strany účastníka konania, a preto je nevyhnutné k aplikácii tohto inštitútu pristupovať výnimočne, zvlášť opatrne a reštriktívnym spôsobom. Zároveň platí pravidlo „v pochybnostiach v prospech“, teda pokiaľ má konajúci súd pochybnosť o šikanóznom konaní konkrétneho účastníka konania (napríklad ak niektoré jeho námietky môžu vyznievať šikanózne a iné zase dosahujú intenzitu „obyčajnej“ nedôvodnosti), správnu žalobu meritórne prejedná, čím dôjde k materiálnemu naplneniu článku 46 Ústavy a vyhne sa porušeniu princípu zákazu denegatio iustitiae (odmietnutiu spravodlivosti)“. Podľa názoru kasačného súdu, v žalobe prokurátora nebolo možné identifikovať nič, čomu by mohol byť pripísaný šikanózný charakter, snaha o zneužitie práva a - nepochybne - podaná žaloba svojou povahou nepredstavovala ani pokus o zjavne bezúspešného uplatňovanie práva.

33. V tejto súvislosti nemohol kasačný súd neprihliadať aj na vlastný význam inštitútu protestu prokurátora, resp. súvisiacej správnej žaloby, ktorých účelom je ochrana zákonnosti, a to aj v kontexte ochrany verejného záujmu. Prokurátor ako žalobca v konaniach, v ktorom bol vydaný napadnutý rozsudok, nesleduje svoje subjektívne práva a subjektívne záujmy, čo podľa názoru najvyššieho správneho súdu ešte viac redukuje priestor pre aplikáciu § 5 ods. 12 SSP v prípade tzv. prokurátorských žalôb.

34. Vychádzajúc zo všetkých vyššie uvedených, keď kasačný súd uplatnil materiálny výklad podanej kasačnej sťažnosti, t.j. preskúmal aj okolnosti, ktoré kvalifikovane namietané neboli, ale mohli sa týkať súdnej veci (k tomu pozri najmä čl. II kasačnej sťažnosti) a po tom, čo najmä ustálil, že napadnutým rozsudkom krajského súdu nebol porušený princíp ne bis in idem, že rozsudok krajského súdu nepredstavuje porušenie princípu právnej istoty (v kontexte skoršieho rozhodnutia krajského súdu č.k. 13S/58/2020-63 zo dňa 07.04.2021) berúc do úvahy, že dôvodom pre zrušenie rozhodnutia žalovaného bolo to, že tento sa vecou svedomite nezaoberal, resp. že nedostatočne ustálil skutok a skutkové okolnosti veci, kasačnú sťažnosť sťažovateľa podľa § 461 SSP zamietol.

35. Najvyšší správny súd pritom opätovne dopĺňa, že krajský súd o skutkoch sťažovateľa uvedených v napadnutom rozhodnutí orgánu verejnej správy nevyslovil právny názor, že tieto napĺňajú znaky trestného činu a už vôbec nie to, že sťažovateľ je z týchto skutkov vinný- či už v režime priestupkového alebo trestného práva. Krajský súd vec vrátil žalovanému práve za účelom riadneho objasnenia skutkových okolností veci a následne realizácie nadväzujúcich - súvisiacich úkonov (v závislosti od kvalifikácie konania sťažovateľa, a to aj s prihliadnutím na zásadu ne bis in idem) - k tomu pozri najmä bod 42 napadnutého rozsudku.

36. O trovách konania rozhodol kasačný súd pri analogickej aplikácii § 170 písm. c) SSP („Žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania, ak - c) konanie bolo začaté na základe žaloby prokurátor“), keď podľa § 467 ods. 1 SSP, ustanovenia o trovách konania sa primerane použijú aj na kasačné konanie (k tomu porovnaj rozhodnutia kasačného súdu - napr. sp. zn. 7Ssk/26/2022, sp. zn. 7Ssk/51/2021 a sp. zn. 6Ssk/36/2021). Pre úplnosť senát najvyššieho správneho súdu dopĺňa, že rozhodovacia prax kasačného súdu v rámci rozhodovania o trovách konania je v týchto typoch konania nejednoznačná, keď napr. vo veci sp. zn. 6Ssk/18/2022 kasačný súd rozhodoval o náhrade trov konania prihliadajúc na princíp úspechu v kasačnom konaní. Uvedená nejednoznačnosť rozhodovacej praxe však na súdenú vec nedopadá, keďže náhrada trov účastníkov konania by v tomto prípade účastníkom konania nepatrila ani podľa jedného z uvedených prístupov.

37. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0 (§ 139 ods. 4 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.